

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr. Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.	Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ISSEKUTZ JÁNOS. Főmunkatárs: Szóllósi Jenő. Kiadó: Papp György, Gyulafehérvárt	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda Gyulafehérvárt. Hirdetések díjszabály szerint.
--	---	--

Gyulafehérvár 1895 május 2.

Midőn az utolsó népszámlálás eredménye — hogy t. i. városunk népessége a legközelebb lefolyt 10 év alatt alig szaporodott — ismeretessé lett, többen azt a megjegyzést tették, hogy a szaporodás nem is volt várható, miután lakásviszonyaink azon idő alatt nem változtak.

Nálunk az építési ipar nem örvend nagy virágzásnak; erről tanuskodik a csekély számmal kiadott építési engedély is. A hatóság részéről kiadott építési engedélyek is leginkább javítások és lakásátalakításokról szólnak; csak elvétve fordul elő néha egy egészen új épület.

Ez a jelenség azt mutatja, hogy nálunk a bérházakban kevés a kereslet, s a létező lakások a mutatkozó szükségnek megfelelnek. Azonban ez valóságban még sincs egészen így, mert a keresletnek megfelelő lakás nagyon kevés van nálunk. És így, ha új családok költöznek be hozzánk, rendszerint nem találunk nálunk igényeiknek megfelelő lakást és kénytelenek igényeiket alább szállítani.

Ez az oka annak, hogy valamire való lakások nálunk aránytalanul drágák és valóságos árverés tárgyát képezik; mert szívesen hozza meg — a ki teheti — az egészséges lakásért az áldozatot.

Városunk fejlődése tehát csak úgy ölthetne nagyobb arányokat, ha a bérházak legnagyobb kontingensét tevő tisztviselők anyagi helyzete megengedné, hogy maguk számára igényeiknek megfelelő kisebb házakat építsenek.

Ámde a tisztviselők legnagyobb részének összes jövedelmét a tisztviselői fizetés képezi, melyből nem képesek egy lakóház építésére szükséges tőkét gyűjteni és így kénytelenek saját kényelmük feláldozása árán is rossz és drága bérházakban lakni.

A tisztviselőknek e tekintetben segélyére jött nagyobb városokban a tőke, a mely előnyös törlesztési kölcsönök nyújtásával lehetővé tette, hogy főváros telepén egész tisztviselőtelep keletkezhessek. A tőkének ez a segélye azonban ahhoz a föltételhez van kötve, hogy a kölcsönt nyert tisztviselő a törlesztés egész folyama alatt életben legyen és az évi járadékot minden körülmények közt megfizesse. E szerint az idegen tőke segélyével emelt ház csak akkor válhatik az illető tisztviselő tulajdonává, ha a törlesztési kölcsön lejáratát megérte és ennek egész folyama alatt az évi járadékot pontosan törlesztette. Mig ellenben ha időközben elhal és családja a föltételek teljesítésére képtelen, családjának nem vagyont, csak bajt hagy örökül.

Ennek a szomorú eshetőségnek elejét veendő: alakult Németországban egy építő-társaság, melynek célja a hozzá folyamodók számára az egészségügyi kívánalmaknak mindenben megfelelő lakóházakat emelni. És ennek fejében az illető részéről oly csekély évi törlesztést követel, mely a fizetett évi lakbért nem, vagy csak jelentéktelenül haladja felül és e mellett az a megbecsülhetetlen előnye van, hogy

a fél elhalálózása esetén az épület az örökösök tehermentes tulajdonává válik.

Mikép lehetséges ez? kérheti mindenki méltán.

Hát csak úgy, hogy az egész ügylet az életbiztosítással van kombinálva. A fél élete biztosítatik oly összeg erejéig, mely a beépített tőkének megfelel és az évi hozzájárulás akként szabatik meg, hogy a biztosítótársaság ne csupán halálesetre, hanem a biztosított fél életkorának egy bizonyos előre meghatározott idejében is, p. o. 60 éves korában tartozzék a tőkét fizetni.

Ekként tehát ha egy bizonyos évsorozaton keresztül az építési tőkének legfőlebb 7%-kát évenként fizeti az illető, akkor azon előny kínálkozik részére, hogy midőn öreg korára nyugalomba vonul, tehermentes tulajdonának mondhatja saját otthonát.

A német építő-társaság eszméje hódítást tett Németországban nem csupán az általa nyújtott rendkívüli előnyök folytán, hanem főleg azért, mert az eszme a társadalom legmagasabb köréi által is a legmelegebben felkaroltatott. Az igazgatóság tagjai közt vannak német fejedelmek, miniszterek, a törvényhozás mindkét házának tagjai.

A ki a társaság szervezete és működésének rendszere iránt közelebbről érdeklődik — az felvilágosítást szerezhet magának Berlin Fririchstrasse 108 czim alatt, hol az intézet igazgatósági székhelye van.

TÁRCZA.

Imádságom.

Mikor téged látlak
Üdvöm, mindenségem:
Ahitattá válik
Égő szenvedélyem.
Minden gondolatom,
Szívem minden vágya
Összeolvad igaz,
Epedő imába!
Imádkozom buzgón
A jó istent kérem,
Gyújtsa fel szívecskéd
Alvó lángját nekem,
S ragyogó fényével
Örökké kísérsen
Lángoló szerelmed
Édes üdvösségem.

Cognac.

A pipaszár.

—A „Gyulafehérvári Hírlap“ eredeti tárczája.—

A nap ép akkor nyugodott le, mikor Gergely bácsiék házába léptem. Szép nyári est volt. A házbeliek künn ültek az udvaron a nagy asztal körül. Fönn az asztal végén az öreg, mesélő jó kedvében, töle jobbra és balra fiatal rokonai, vagy négy unokaöcsese és az asztal másik végén unokája, a gyönyörű kis árva Minka. Engem szívesen látnak körükben; Gergely bácsi apám jó barátja. És a lányka . . . pszt!

— Bizony mondom nektek öcsém, olyan idő

sob'se lesz többé. Mint a költő mondja: „Elmult viszájöhetlenül.“ Mikor még zsinóros ruha fűdte testünket, másik nap ragyogott az égen; más vér buzogott az ősierekben; nem könyvből tanultuk a hazaszeretetet. Még a szívünk is másképp járta a lüktetést! Ha mondom.

Olyan igaz, minthogy tordai Torday Gergely nemesi nevem!

Ezek után pedig nagyokat lélekzett; mert nem is tréfa a magyar nép mai fogatkozásának ekkora summáját elcsitálni -- egy szuszra.

— Igaz, Gergely bácsi, nem élünk a hajdani szép időkben — sohajtésk szerényen — de megnyugszunk a sorsban, haladunk a tudományban. Mi csak könyvből tanulhatjuk a hazaszeretetet, de szívből is, — szerelmet is.“ Tüzes pillantást vetettem a lánykára, ki, úgy látszott osztozik véleményemben.

— Hát ti sehonnai utószülöttek, (így nevezett ő mindenkit, ki 1849 után látta meg a napvilágot), gondoljátok, mi szerelmesek sem voltunk? Nem-e? Még a tábor közepén is volt idyll. Idyll ám, az angyalát! Majd el is mondom. Hanem te Gazsi gyerek, töltsd meg előbb azt a karabinert! Így hívta legöblösebb csibukját. — Neked pedig, édes lányom, jó lesz tán elnézni a konyhára. Vagy itt maradnál?

A lányka fürgén elszaladt.

Jóízűket szippantva, elégedetten himbálódzott Gergely bácsi a megérdemelt öreg székekben:

— „Igy ni, most már indulhatunk! Seregünk Bács alatt táborzott, mikor én a hadnagyi bojtot viseltem. Szigorú voltam az árgyilusát, de azért a legénység szeretett. Hozzám jöttek tanácsért búban és örömben.

Volt seregünkben egy karesú termetű, halványarcú, fekete göndörhajú, mélabús zsidó közvitéz. Izidor-nak hívták. Rendszerető és ügyes gyerek volt; egyetlen hibája, hogy félt a golyótól — az istenadta. Társai csipkedték is eleget a szegényt, azért én oltalmam alá

vettem, t. i. kineveztem puczeromnak. Akárhogy is bosszantották, ő nem haragudott; — de valahányszor a legények nagyon közel találtak menni az egyik csinos markotányos nőhöz, — pir borította el halvány arcát. Ha én voltam a közeledő, olyan savanyú arcot vágott, mintha bizony eczetbe mártották volna a „zwiebak“-ját. Szemei olyan kérően néztek rám, hogy isten bocsássa meg lágy szívemnek — majd megrikatott az az Izidor.

Seregünk innen Arad felé vonult. Az a pozsgás arcú, fekete szemű, szép markotányos lány még mindig velünk volt. Odatapadt seregünkhez, mint a mágnes. Kezdtém sejteni valamit.

Egy éjjeli szemlém alkalmával halk beszédet hallottam. Oh, lám! Kéz a kézben, szem a szemre függesztve állt ott a két szerelmes. Oly édesen beszéltek, remélve a jobb időket, hogy elfeledték a jelen nyomasztó bajait, fáradalmait. És Éva lánya, az a gyönyörű zsidó lány, ki elhagyta érette szülőit, csakbogy közelében lehessen, buzditotta kitarásra a katonát. Letörölte homlokáról az izzadságot, szemeiről lecsókolta a fájdalom könnyeit.

Tovább már nem nézhettem e két lény boldogságát; letöröltem én is letévedt könnyemet és mentem tovább.

Másnap volt az első heves ütközetünk. A fiatal katonák ilyenkor elsápadnak, minduntalan felrántják fejüket: félnek a golyótól. „No, Izidor, hallod, mint füttyül a golyó?“ kötekedik vele egy vén baka. Hallod fiu, azt füttyüli: fiuu! fiuu! — Előre! Tüzelj!

Szegény Izidor mást se hall, csak a golyó füttyülését. Miért süvölti a golyó: fiu? Nem sokáig gondolkozhatott ezen; egy golyó a földre terítette.

Ütközet után meglátogattam őt a maródiak sátrában. A szerető lány önfeláldozással ápolta. Négy hét múlva el is hagyhatta az ágyat. Aztán eljöttek hozzám

Vajjon nem akadna nálunk Dehnburg dr. igazságügyi tanácsosnak követője, kinek az építőtársaság megteremtésében legtöbb része van?

Az eszme nagyon tetszetős és életre való. Hogy nálunk is meghonosodjék, csak vállalkozó szellem kell hozzá.

Politikai hírek.

× Az állami anyakönyvek életbelépése.

Az állami anyakönyvek életbelépésére vonatkozó szabályrendeletek és utasítások már készen állanak a belügyminiszteriumban. Az összes vármegyék betérjesztették már véleményes jelentésüket az anyakönyvi kerületek beosztása és az anyakönyvvezetők kijelölése tekintetében. A belügyminiszter előbb az anyakönyvi kerületek beosztására vonatkozólag dönt, az anyakönyvvezetőket pedig egyszerre fogja kinevezni az anyakönyvi felügyelőkkel egyetemben. Az államnyomdában most készítik a rovatos íveket, a melyekből az anyakönyveket fogják összeűjíteni. Ezekre az anyakönyvi ívekre nézve külön papírost gyártottak, mely igen erős. Az egyes rovatok a lehető legnagyobb pontossággal vannak megállapítva. Az anyakönyvi kivonatok tirlapjaira nézve is teljes egyöntetűség lesz, nem úgy, mint a mostani anyakönyvvezetésnél tapasztaljuk, hol minden lelkészi hivatalnak más-más alakú és nagyságú anyakönyvi kivonata van. Az anyakönyvvezetésre vonatkozó munkálatokkal a belügyminiszterium már július hóra készen fog lenni, úgy, hogy az állami anyakönyvek már f. évi szeptember hó 1-én minden akadály nélkül megkezdhetik működésüket.

Elmélkedések.

Embernevelés — lóidomítás.

Ha fiam volna — akár tiz is — nem lenne tanítvá egyik sem. Tán szükségtelen is az okokat felsorolni, hiszen jól ismerjük azokat mindnyájan. De mégis, hogy bizonyos összehasonlítást tehessünk, szükséges egy tanítónak hosszú időn át különféle fokozatban élvezett fizetését bemutatni.

Vegyünk például, hogy érettem szegény boldogult atyám fizetett nyolcz éven át élelmezési és lakpénzt, míg t. i. tanulmányaimat befejeztem s képesítő nyertem. Ez által arra képesített, hogy kenyeremet magam megkereshessem. Igen ám, ha kaptam volna azonnal állomást — pedig bizonyítványom az első közül való volt. — Kénytelen voltam segédtanítói állomásra menni s ez tartott három évig, míg önálló állomást kaptam 400 frt fizetéssel. Ezen fizetést hat éven át élveztem, míg 450 frtra feljöttem; ez utóbbi mellett ismét hét éven át működtem, míg 500 frtos állomást birtam elnyerni, mely fizetést ismét hat éven át huztam, míg a legutóbbi három év óta 600 forint fizetésre feljutottam. Tehát huszanöt évi működés alatt hatszáz forint fizetésre vittem

búcsuzni. Igen, búcsuzni, mert kinek falába van, az nem lehet katona. Hátukra vették batyujokat s mentek világgá, — azaz előbb a paphoz. Boldog szegények!...

A mint látom, ti könyeztek? Megérdemlik szegények. (Gergely apó könyezett legjobban.) Ugyan Gazsi töltsd meg még egyszer azt a karabinert! — Ezt az idyllt utánozzátok!

Hej de szerettem volna utánózni a — szerelmet (Már csak harez nélkül.) Amor csábitott. Mért mégy ki a kertbe, hisz ott van rózsád a rózsák közt? Nem tudod, hogy vár rád, hogy rólad ábrándozik? Hogyan dohog ilyenkor a szív! Amor győzött.

Siettem ajánlani magamat.

Csendesen ellopózkodtam a kertbe. Minka ott ült a lugos alatti padon; befogtam hátulról szép szeméit, de ő (milyen okos lányka!) mindjárt kitalálta nevemet. Leültem melléje a padra és együtt vizsgáltuk a ragyogó csillagokat.

Istenem de hamar is mulik ilyenkor az az idő!

Lám, kinyílik a kertajtó: valaki jön.

„Pá, pá! Fusson, kérem, el!”

Ő kért és én hónom alá vettem lábaimat! ucczu! Ugyan magam sem tudtam tulajdonképen mért is futok. Gépiesen fogadtam szót a kedvesnek, a logika pedig még csak futás közben szólalt meg. (Van is ilyenkor logika!) Benn voltam a futásban, hát futottam. Hátra sem tekintve igyekeztem a rendes kiugró helyet elérni. Az a valaki folyton a sarkamban volt és a mint a sötétben félszemmel láttam, elém vágni szándékozott. Olyasmit éreztem, mint mikor álunkban futni akarunk, de az üldöző kis manók nem engednek bennünket. Ez nem álom; a manó nem kicsi!

Mikor célpontomhoz értem, valami suhogott a légben, még pedig olyan 8-as ütenyben, hogy szegény

Nem hiszem, hogy találkoznék a lóidomítók közt egy is, ki sorsomat irigylené, annál kevésbé oly kartársainkét, kik 3–4 száz forintos állomásokon kénytelenek egész életüköa át rendesen jól megáldott családdal a nehéz igát húzni. Igen, a lóidomítás a tizenkilenczedik század vége felé — a felvilágosodás koszában — sokkal jobban díjaztatik, mint az embernevelés.

Ez állítástomat megerősíti egy nagy napilap, melyből a következő hirt vagyok bátor idézni. „Új jokeyk. Istállóink közül több új jokeykat szerződttetett az idei szezonra. Így Szemere Miklós 1000 font sterling fix fizetéssel engajálta George Baretet stb.” — Ez pedig magyarul annyit jelent, hogy 10,000 forint, németül pedig osztrák értékben: Zehntausend Gulden. No, édes kartársaim, nem jobb-e magyar jokeyket neveltetni fiaitokból, mint népnevelőket? Persze, mi nálunk még sokan vannak a magunk fajtájából, kik a dolgokat csak eszményi szempontból szeretik elénk állítani. Mondhatom becsületesemre, hogy nem vagyok pénzhabhászó ember, sőt utálom a pénzkabzsi embereket; de ha a tanítóság tisztességes megélhetés céljából 600 frt minimumért folyamodik, mi a lóidomítók fix fizetéséhez képest nagyon szerény óhaj — mert, tájdalom csak az maradt — s mégis találkoznak a tanítói táborban olyanok, — az úgy nevezett véleményesinálók — kik a tanítóság eme szerény óhaját „abszurdumnak”, „szerénytelenségsnek” — stb. nak-neknek nyilvánítják: akkor nem eszálkozom, ha ugyanazon nagy napilap egy másik számában azt is olvastam, hogy a fővárosi tanítók fizetés rendezési ügye továbbra is függőben marad, mert a bel- és pénzügyminiszter urak tulzottaknak tartják a tanítók igényeit.

Hát ez mi?

Természetes folyománya a „véleményesinálók, az informálók” gárdájának. És még ők játszik a megsértettet, ha a tanítóság nem akar kérni az ő „esalhatatlan szeritükből”, no nézze meg az asszony! Igen, az asszony, mert az nem tud az „eszményi” dolgokból ebédet főzni, meg a gyermekeket ruházni, de még az „eszményi” férjét sem bírja a bitelezők követeléseitől megóvni „eszményi eszközökkel.”

Mielőtt tehát, kedves olvasóim, fiaitokat embernevelői pályára szánátok, jó lesz e felett egy kicsit gondolkozni.

(De jó ám! Mert ismertünk iskolaszéket, a melynek jó oklevél mellé még más is kell.)

„Mert mondom, hogy mit is mondom” hát aszondom, hogy az nem jó tanító, mondom, a kinek mondom jó az oklevele, mondom nem jó. Azért mondom és ez mondom, hozassunk egy pár úri embert mondom, hogy mondom a színét lássuk, mondom.

És ime a bölcs ajánlatra rendelték „uri embereket.” És jöttek vala a néptanítók közül a nemes iskolaszék kegyes színe elé szépségversenyre.

És riktig! A kinek göndör haja, ideális orra, kék szeme, picziny szája s e fölött pörge bajuszkája volt: az

hátam csak úgy viszhangozott belé. Egy nyolczad pauza alatt, mielőtt a 2. üteny megkezdődött volna, fönntermettem a kerítés tetején. Onnan aztán csak mégis lenéztem kíváncsian üldözőmre és...

— Gergely bácsi, maga az a karabinerszárral? Ez se megvetendő idyll béke idején, nemde?

— Tyűh, az árgyilusát! Csak nem te vagy az édes öcsém?

— En csak tagadnám, de a hátam tanu rá...

— Aki adtáját szép masirozások és svengulások voltak ezek! Hü-ha! Hát valami sihedernek tartottalak, ki a méhesemet látogatja meg. (De édes volt a méz!) No, de így kitérítetani egy öreg embert. Hü-ha! (Ugy látszik a hátam számításba se jött.)

Az öreg erre barátságosan lehuzott a megszállott várfalról és nevetve a házba vezetett. Az asztal terítve volt. Megjelölte helyemet Minka mellett. — Tudja isten mért, nekünk minden étel forró volt, még a hideg hus is.

Mikor három hónap mulva hazavittem az én aranyos kis feleségemet, kit a hátamra mért porcoziók árán szereztem, a hozomány közt megtaláltam azt a nevezetes pipaszárat is. Most is ágyom felett lóg. Ugy kettecskén kifőztük a mézes hetek alatt, hogy majdan mi is oly szertartások között nyújtjuk azt át jövődöbeli vönknek, mint azt Gergely bácsi megeselekedte velünk illetve: azaz velem.

— Jaj neked jövődöbeli vöm!

— **Női kalapüzletben.** Idegen: Egy kalap kellenék a feleségemnek. A rusitón: Kérem milyen feje van kedves nejének? Idegen: Igen együgyű.

— **Bolond kérdés.** Haragosan jön haza a férj a vadászatról (vad nélkül). — „Mit hoztál nekem?” kérdi a felesége. — Ugyan mit hozhatnék! Látod, hogy vadászatról jövök!”

lön megválasztva. Mig a többi nyelv és ismeretekben gazdag férfiak elejtettek. Jha! az egyik *rötszakállu volt, a másikon bőven az istenáldás* (egy esomó gyermeke volt. Mintha bizony a nagyérdemű iskolaszéki tag urakra várna azok neveltetése, tanítása!) *Volt, a ki már tett a községnek szolgálatot; de mit ér ez!* Ismét más igen fiatal volt, szerintük egy 22. évben levő fiatal ember nem képes egy osztályt vezetni.

Azért jó szülők, ha rőthajú vagy nagy orrú a gyermektek, ne faragjatok belőle tanítót. Mert manap a jó tanítói oklevélhez szép és ideális fizikum is kell.

Ilyenek a viszonyok ma nagy Magyarországon és ilyenek maradnak mindaddig, míg csak az iskolában s egyáltalán a népoktatás körül „bölcs vagy számár bíró lehet, hogyha túltól kalapot viselhet.”

Ünnepeljünk milleniumot!

(Szerk.)

Az én szerény nézetem pedig az, hogy addig is, míg az embernevelés díjaztatása a lóidomítás fixfizetésének legalább tizedrészét el nem érte, a szülők fiaikat inkább magyar jokeyknek neveltessék. Ez által a családnak is, meg a hazának is tesznek nagy szolgálatot. A családot megmentik a nyomortól, a hazának pedig a a külföldiek előtt dicsőséget szereznek és — miután az eddigi jokeyk idegeuek — annak idején majd vége szakadna a busás fizetések külföldre való vándorlásának.

Mindenesetre nem árt e felett kissé elmélkedni.

Janda Ferencz.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1895 május 2.

~ **A milleniumi kiállítás** megyei bizottsága f. h. 23. tartott gyűlésén örömmel vette tudomásul a bortermelőkhöz intézett felhívása fényes eredményét. Meg kell említenünk Bánffy Kázmér br. buzgósgát, ki fáradságot nem kímélve kiváló sikerrel buzdította a marosmenti birtokosokat a részvételre. Remélhetőleg a mezőgazdasági kiállítás is szép lesz, a mennyiben elhatározott, hogy kollektive állitassanak ki vármegyénk termékei s e célból a vármegyei gazdasági egyesület felkértek, hogy tükéjének évek óta felgyűlt kamataiból fedezze a költségek nagyobb részét.

— **Fontos a gyermeknevelésnél.** Agyermekek sápadt arczzívének oka nem mindig — amint többnyire hiszik — szellemi túleröltetés, hanem a helytelen táplálkozás. Szerencsére a családok észreveszik már ezt és a sajtó is ad felvilágosítást. Egy bécsi lap a „Wiener Extrablatt” nemrég rámutatott, hogy mily veszélyes dolog, gyermekeknek iderongáló és tápanyagot nem tartalmazó babkávét adni. Tiszta tejet és változatosság kedvéért malátakávét ajánljanak, mely a Kathreiner-féle gyártásban kitűnően izlik. A Kathreiner-féleg Kneipp maláta kávé legjobban bevált gyermekeknel és gyenge testalkatú felnőtteknel ugyis mint erősítő szer, és ez okból kiváló orvosok általán ajánlják.

— **A saját lovait vette meg.** Gutwein Krisztián elment a szászsebesi vásárra. Nem volt neki valami különösebb vásárlási szándéka s így aztán majdnem üresen indult a vásárról haza felé. Vásári portékát nem vitt magával, hanem e helyett valahol utközben 30 kiló szűz dohányt vett. Szegény nimetnek azonban jobb lett volna, ha ezt sem vesz. A rendőrök ugyanis elesípték a vettert s nemcsak hogy a dohányt elvették tőle, hanem még ráadásul a kocsiját is lovasztul együtt. Miután aztán Gutwein nem volt hajlandó a kiszabott büntetési összeget megfizetni, a lovak és a kocsii dobpergés mellett lettek eladva. A német megjelent az árverésen, sőt ő maga is árverezett és meg is vette a lovait. Szóval Gutwein Krisztián elment egykoron a szász-sebesi vásárra, a minek a végkövetkeménye az lett, hogy megvásárolta a saját lovait 120 o. é. frtért.

— **Megverek valakit, vagy engem valaki.** Ezen dal szerint cselekedett Kovács Mihály alvinczi legény is, ki szeretőjével Marinkával, haragban volt, a miért neki Popu Gyorgye gazdalegény is udvarolt. Mult hó 28-án este a vendéglőbeli táncz után hazakísérte Marinkát, midőn Kovács utánnk ment és meggyafotjával leütötte Poput, ki egyideig eszméletlenül állapotban fektött az úton. Minthogy a sérülés veszélyes, Kovács uramat elfogták, aki beismerte hogy szándéka volt megverni Poput, a miért ez az ő kedvesének csapta a szelet, de el volt arra is készülve, hogy Poput leütötte volna őt, ha feleseltek volna, jobbnak találta tehát, hogy ő üsse le ellenfelét.

— **Tilos a tegezés.** Ugy lehet, hogy Oroszországban legközelebb ukázbán vagy elvi jelentőségű döntvényben mondják ki, hogy tilos a tegezés, a mi pedig eddig általános szokás volt. Egy építőmester (Posivalia

a neve), a munkaadóját, Rubenkot tenek szölitotta, a mi miatt Rubenko megsértődött és bepörölte őt. Hasztalan védekezett Posivalin azzal, hogy hiszen az Uristen is tegezzük imádságainkban, a békebíró sértésnek minősítette a tegezést s négy napi börtönt szabott rá. Am Posivalin felebbezett, úgy látszik, meg akarja tudni, ki a nagyobb ur: az orosz grammatika-e, a mely tulajdonképp csak „te” megszölitást ösmer, vagy a fehér csár? Moliere ugyan eldöntötte már azt a kérdést, hogy mi nagyobb ur, a nyelvtan-e, vagy az uralkodó, de Moliere nem olyan tekintély, a kire az orosz békebírák előtt hivatkozni lehetne.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

Haldek Ignác magnagykereskedő heti jelentést a „Gyulafehérvári Hirlap” számára. *Vörös heremag.* A kereslet ezen cikkkben még mindig rendkívül élénk. Nyers áruból még mindig kínálnak kisebb tételeket, melyek rögtön vevőkre találhatnak. Jegyzünk: nyers árut 55—65 frtig, arankamentesre tisztított árut 65—75 frtig. *Lucernamag:* a lefolyt héten élénk keresletnek örvendett, annak daczára az árak esökkéntek, mivel a készletek ezen cikkkben még mindig meglehetősen nagyok. — Jegyeztetik: nyers magyar áru 40—45 frtig, arankamentes áru 50 frttól fölfelé. *Bükköny:* a készletek az országban már meglehetősen gyöngék, a kínált tételek 8—8,50 frton könnyen találhatnak vevőre. *Baltacsim:* ezen cikkkben már gyöngé az üzlet, az árak 11—12 frt között váltakoznak. *Muharmag:* emelkedő irányzatot követ, vetési célokra 20—23 frtjával könnyen elhelyezhető. *Répamag:* rendkívül jó keresletnek örvend, mindazonáltal valószínű, hogy nagy készletek fognak a jövő idényre fölmaradni. Jegyeztetik: oberndorfi 30—35 frt, eckendorfi 26—30 frt, olajbogyóalaku 25—28 frt és bucok 20—25 frt.

CSARNOK

Tavaszi csevegés!

Itt a tavasz!

Ezt hirdeti minden gomblyuk-bokréta, minden kinyílt virág s kizöldült fűszál; e boldogító igétől visszhangzik minden kebel; ezt éneklí most sokféle variációban minden fűzfa poéta.

Itt van.

Ezt jelenti a kandalló is, a melynek ereiben elhamvadt a láng, s a melynek tevékenysége most egy féllesztendőre föl van függesztve valószínűleg.

Még én is, a ki oly meghittan melegedtem bideg téli estéken jótékony tüznél; most hálátlan vagyok hozzá s boldogan, az éledő természetet üdvözölve kiálltom: Itt a tavasz!

Pedig van valami fájdalmas abban elbuesuzni a kandalló meleg költészetétől. Igaz, hogy a kikelet bájos fülemile-éneke, az édes illat, mely májusban szerte árad a levegőben, bőven kárpótól azért, a mit elvesztettünk, de mégis, — mintha valami ürességet éreznénk, midőn a kialudt kandallóra tekintek, sobajlozva a bús szózatot: „Adieu!”

A ki valóban szereti a kandallóját az jó barátságban marad velem nyáron is. Vannak emberek, a kiknek meleg vigasztaló az egyetlen barátjuk s a kik sokat vesztenek lelkük felé vélik fölállozni, midőn — nem lehet többé fűteni. Az ilyenek nyáron is bizalommal támaszkodnak hozzá s vendégeiket forró júliusi napon a szokott téli frázissal biztatják.

— Csak tessék közelebb ülni a kandallóhoz!

De legjobb és legérzékenyebb viszonyban a kandallóval a regényírók és novellisták élnek, a kik igen sokat köszönhetnek e téli idényezikkeknek.

Nem valami merész állítás, hogy átlag minden harmadik novellának a személyei az első fejezetben a kandalló körül vannak csoportosítva.

Az íróra nincs kényelmesebb, mint az alakokat, melyeknek éltet ad, kiket a saját nagyobb dicsőségére és az olvasó gyönyörűségére terem, sorba álltati a kandalló mellé.

Ez a módszer ugyan nincs tölvéve az esztétikusok kodexébe s a regényírás elméletébe, de azért nagy fődveltségnek örvend a „novellások” részéről. Mert ugyan hol lehet oly comport-tal beszélgetni terveket kovácsolni, theázni, pletykázni stb. mint épen a kandalló mellett.

S bizony a szegény író, a hűvös szobában irt zord deczemberi napon a rosszul fizető kiadónak s a halhatatlanságnak, könnyen megirigyeli azon terményeit, a kik elbeszéléseinek kezdetén a szép kandalló kedélyes pászortüznél meghittan melegszenek, míg az ő kezében reszket a toll, mely az irigyendő helyzet képét mesterileg rajzolja le. Ily helyzetben kiáltott fel Jean Paul: „Szeretném ha más írná e fejezetet” s én

is csudálkoznám, ha az utóbbi egyszerre csak merő irigységből a t. cz. olvasóközönség iránt — fölhagynának. az irással

A meleg éghajlat szépiróinál, az olasz és spanyol novellistáknál nem játsszik hasonló nagy szerepet a kandalló. Ellenben a dolog természeténél s a klimatikus viszonyoknál fogva nem lehetnek meg nélküle az orosz belletristák.

Turgenjeff-féle novellát thea, samovár és — a fő — kandalló nélkül alig lehet képzelni s a ki elébem tesz egy muszka regényt, a melyben nem fűtenek, a jutalmul kapja tőlem összegyűjtött tárczáim kötetét mibelyt megjelenik.

A hihetőleg sokat didergő orosz íróknak valószínű jótétemény a kandalló s ép oly nélkülözhetetlenek, mint pl. Jules Vernenek egy hajó, Zola Emilnek egy pityóka pálinka. A muszka novellahősök és hősnők a legkritikusabb helyzetekben is találhatnak módot theázni és melegedni.

Azért sok magyar íróársam sajnálja, hogy nem született a Puskin és Lermontoff hazájában, a hol könnyebb híres ballettristává válni, mint nálunk. Sacher-Masoch e tekintetben egy — tiszteletbeli orosz, a kit kettőben jellemez a következő dialog, melyet egy előkelő hölgy szalonjában lestünk el:

— Brrr!

— Fázol?

— Didergek!

— Hát akkor olvasd Sacher-Masoch ot. Nálam mindig be van futva.

Téli olvasmányának nem is lehet hamarjában senkit oly „melegen” ajánlani, mint e népszerű német novellairót, a kinek hősnői hermelin nélkül ki sem mozdulnak a szobából. A ki daskálni akar a prem költészetben és bundafilozófiában, az nem találhat jobb olvasmányt, mint az ő regényeit.

En is ismerek egy hazai novellistát, a kinek egyik hősnője szeptembertől júniusig fűttet. — Oly luxus, melyet szerzője aligha enged meg magának. Es mily refinement-tal írja ő le egy téli kert tropikus hőségét, mily gyönyörködő ihletséggel szivja be a szédítő illatú meleg levegőt! Ah, a sovár vágyak poetikus lelkesültsége ez! Olyan regényíróknak, akik padlásszobában laknak és sovány ebéddel szerénykednek, a személyeik rendesen — milliomosok. — Ez az én íróársam is ilyen. Azért bánik oly pazarul a novelláiban a — fával.

És most el kell válnunk, ol kandalló! De a midőn a nyári évszakra bucsut veszek tőled, kijelentem, hogy szeretni foglak a legmelegebb napokon is. Maradjunk a régiek! Ki tudja nem szorulok-e még rád, ha fűtteni akarok? Nem-e lesz rád szükségem, ha fűtteni akarok hőseimnek? Föntartom veled a jó egyetértést és barátságot s mert tudom, hogy ezt apró ajándékok erősítik meg, hát bőkezű leszek és holnap szép, új sárga rézajtót csináltatok neked. A régi már nagyon kopott és el van repedve. De szükséges is, hogy ha már nyáron a melegedet nem használhatom, legalább csinos köntösödben gyönyörködhessem. — Jó lesz? Hanem aztán, ha eljön a fontos nap és dicső teremtményem, a regény hősnők legszebbike, reszketve, gyöngyfogsorait vaczogatva s isteni tagjaiban dideregve bizalommal közeledik hozzád, hogy melegedjék jótékony lángodnál — akkor aztán ne füstölögj, én kedves kandallóm! — Mert megvallom, nem vagy szeretetre méltó, a mikor füstölög és én nem szeretném, ha bájos hősnőmnek rossz fogalmi lennének rólad.

Azon reményben, hogy nem fogsz szégyenére válni magadnak és tulajdonosodnak, bizalommal bocsájtlok nyáreji álmod elé. — Nyugalomba helyezlek azon kikötéssel, hogy ha a most kizöldült fák ellombtalanodtak, újra tevékenységre szólíthatlak. Most itt a tavasz? Oldalad mellől futok ki a rétre, gyönyörködni a mezei virágok színpompájában, rohanok az erdők mélyébe, hallgatni a csalóányok versenyét.

Ugy-e nem veszed rossz néven, hogy jobban vonz a kikelet fényes színháza, az erdei dalnokok hatalmas koncertje s a napsugarak szemkápráztató balletje, mint a te meghitt barátságod?

Hiába tartóztatsz. Az ablakon keresztül hozzám szűrődő langyos fuvalom hiv ellenállhatatlanul a szabadba. Az ég derült kékje csalogat kifelé s az íróasztalom porszemével tánczot járó verőfény kaczerkodik velem? Mintha csak azt mondaná: Mit keresz itt a szobában? Azt hiszed élvezheted a tavaszt az ablakfüggönyön keresztül? Jer ki az ambrüllatu levegőre, — a tavasza.

Megyek, Isten veled kandalló! A viszont melegedésre!

Szatyi.

Nyíltér*)

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35krig méterkint — japáni, chinai stb. a legújabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg-selyemet** 35 krtól 14 frt 65 krig méterkint sima, csikos, koczkázott, mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázattal stb. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával **Henneberg G.** (cs. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek

*) E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal el a szerk.

135 — szám 1895.

43 1—1

Arverési hirdetmény.

Alólt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 2580, 2463, 1235, 1669/895. számú végzése által gyulafehérvári Grün Nánán végrehajtó javára helyi Reisz József és Deutsch Mór ellen 280 frt tőke, ennek 1895 év február hó 21-ik napjától számítható 6% kamatai és egyéb törvényes járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 303 frt 60 kr-ra becsült különféle finom bazi butorok, egy Berger-féle zongora, egy czimbalom, egy Singer-féle varrógép, 15 drb. Májor-féle Lexikon és 22 drb. gyenge féle hordókból álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a 1906—1895. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Gyulafehérvárt a Dr. Deutsch Mór lakásánál leendő eszközzésére **1895. év Május 8-ik napjának** délelőtt 10 órája határidőül kitétetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Felhívattak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólt kiküldöttől vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik. Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1895 ik évi ápril hó 25-ik napján. H a j ó s I s t v á n kir. bírósági végrehajtó.

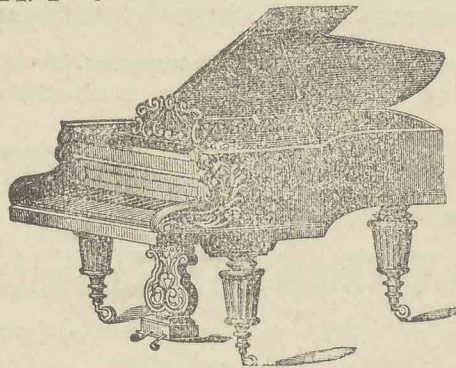
R Á K

naponta frissen fogva — eleven állapotban való megérkezésük jótállás mellett biztosittatik — egy díjtalan postakosárral, utánvétel mellett vámmentesen.

40 drb. óriási solo-rák 5.40 kr.
60 " óriási rák 4.30 "
100 " leves rák 3.10 "

HALLER B. STANISLAU 13.sz. AUSZTRIA.

24. 2—6.

Alapított : 1865-ben.

A LEGJOBB

Z O N G O R Á K

PIANINÓK és HARMONIUMOK

legolesóbban kaphatók tökéletes jótállás mellett

HECKENAST GUSZTÁV

hirneves zongora- és kölesző intézetében.

Budapest, IV., Kigó-utca 7. sz.

Schiedmayer és fiai, leg híresebb zongorák és Thuringia Organ C. egyedüli képviselője, a világ legjobb és legolesóbb harmoniumai. — **Árjegyzék ingyen.**

MEGHIVÓ.

A gyulafehérvár-zalatnai h. é. vasút részvénytársaság

1895 évi május hó 9-én d. u. 4 órakor

saját hivatalos helyiségében Budapest Vildohány utca 7. sz. a.

I. rendes évi közgyűlését

tartja, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

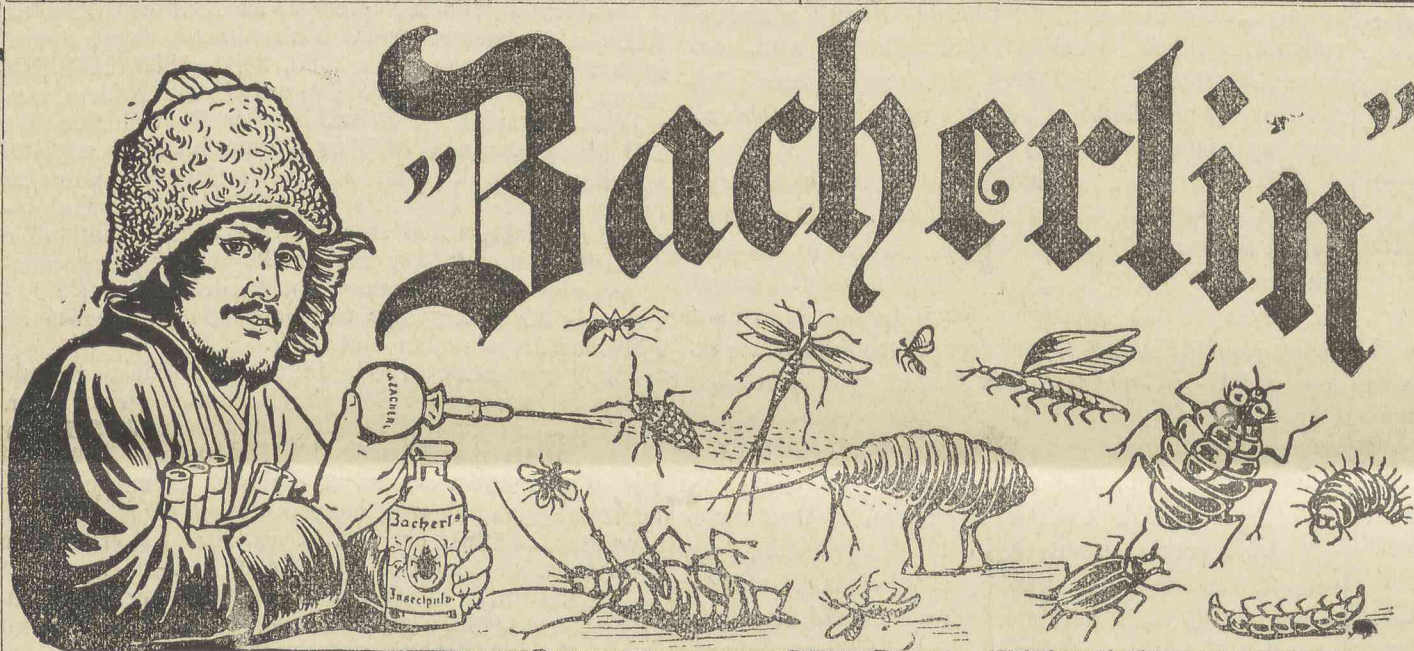
- 1.) Az igazgatóság jelentése a lefolyt építési évről;
- 2.) a felügyelő bizottság jelentése az építési számadások megvizsgálásáról;
- 3.) az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentvényének megadása;
- 4.) az alapszabályok 2 §-nak módosítása;
- 5.) a felügyelő bizottság tagjainak megválasztása.

Budapest, 1895 április hó 23-án.

Az igazgatóság.

A közgyűlés tartamára a részvények az alapszabályok 20 §. értelmében a társaságnál tételenyezendők le 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

csodálatraméltóan hat! Ugy öl — mint semmi

más szer — mindenféle rovarokat — és éppen ezen saját kiváló tulajdonságánál fogva az egész világon dicsőretnek és keresetnek örvend. Ismertető jelei ezek: 1. a lepecsételt üveg, 2. a »Zacherl« név.

Gyulafehérvár: Frölich Gyula

Hátszeg:

Bats János
Issekutz Béla
Kemendy Albert
Popovits B.Vlad M.
Wallepági J.
Wieser Ferdinánd.
Zobel M. G.
Németh János.Abrudnnya: Holnay Árpád.
Molnár Árpád.

Maros-Ujvár:

Simon Pál
Viray Tamás.
Zeidner A. Gusztáv

Szász-Sebes:

Binder J. Ludw.
Fabritius József.
Gross T. János.
Ohnitz V.
Schneider Vilmos.Balásfalva: Heisikowitz Lipót
Klein testvérek.
Schiessl Károly
Sinberger Salamon

Piski:

Szászváros:

Gross Rudolf.
Hollitzer J.

Hölgyeim!

tegyenek egy kísérletet

a Bergmann-féle

liliontej-szappannal

Bergmann és társai, Dresden-Te-

schen a. l. E.

(Védjegy: Két bányász férfi.)

Ez a legjobb szappan nyári szeplő

ellen, valamint kitűnő szer finom fe-

hér, rózsás arcszín fejlesztésére.

Kapható: Frölich Gy. gyógyszer-tárban

árja 40 kr.

Frölich Gyula gyógyszerésznő,
Szászsebesen:
Reinhardt J. O. gyógyszer-tárban an.

Gyulafehérvár:

Magyarországi főváros: Török

József gyógyszer-tárban Budapest,

Király utca 12. sz.

A védjegyet és aláírást tisztelesen

tessek megtekinteni! Csak oly cseppekkel

tessek ellátni, melyeknek bűntömlő

zöld szalag van ragasztva a készítő

aláírásával (C. Brädy) és ezen szavakkal:

„Valószínűleg bizonyítottam.”

A Máriacelli gyomor-cseppek valóban

kaphatók.

Halhatós gyomor-cseppek bizonyított

fejlesztésű, a megnagyobbított gyomor

származott, gyomor-telítettségét előidéző

és italokkal, glikol, májok és hamor-

ridák.

Emeltet bajoknál a Máriacelli

gyomor-cseppek évek óta kitű-

nőnek bizonyultak, a múlt század meg száz

bizonyítványt nyújt. Egy kis üveg ára

használati utasítással együtt 40 kr., nagy

üveg ára 70 kr.

A Máriacelli gyomor-cseppek valóban

kaphatók.

Gyulafehérvár:

Magyarországi főváros: Török

József gyógyszer-tárban Budapest,

Király utca 12. sz.

A védjegyet és aláírást tisztelesen

tessek megtekinteni! Csak oly cseppekkel

tessek ellátni, melyeknek bűntömlő

zöld szalag van ragasztva a készítő

aláírásával (C. Brädy) és ezen szavakkal:

„Valószínűleg bizonyítottam.”

A Máriacelli gyomor-cseppek valóban

kaphatók.

Azt a régi és igaz közmondást, hogy
„Vásárolj a nagy, és ne a kis kovácsnál”,
az én áruházamra nézve joggal mondhatom, mert csak
oly nagy üzlet, mint az enyém képes készpénzzel
bevásárlása által óriási árukészletet, és az ebből folyó
nyöket, a vevők javára háromlítani.
Ingerlő minták privát vevőimnek ingyen és bérmentve.
Mintakönyvek még soha nem látott gazdag tartal-
mal, szabók részére bérmentesítetlen.

Öltöny szövetelek.

Peruian és Dosking a magas clerus részére, el-
szerinti szövetelek a cs. és kir. hivatalok részére és
teránok, tázoltók, tornászok, liverék részére. Bill-
és játék-asztalokhoz való posztók, kocsiáru-
Ura s nők részére a legnagyobb raktár steieri, kő-
neri, tiroli stb. lodenekből az eredeti gyári árak me-
Oly nagy választékban, hogy egy 20-szoros concursus
bírija felülmúlni. Legnagyobb választék csakis finome-
női posztókból a legdivatosabb színekben. Mosó-szövet-
Utazó-plaidok 4 frtól 14 frtig. és még szabók rész-
(a. m. újjbélések, gombok, tűk, czérnak stb. stb.)
Erdemleges, becsületes, tartós, tiszta gyapjú posztó ár-
nem olcsó rongyok, melyek alig a szabódíjért állanak,

Stikarofsky János

Brünnben.

Legnagyobb gyári posztó raktár fél millió frt. értékű.

Csakis utánvétel mellett küld.

Figyelmeztetés! Vannak ügynők, kik azon ügy-
hogy „Stikarofsky-féle árut”, vagy
ő fogytatan cikkeit szokták elárúsítani, házának. Tár-
zásul tudomásra adom, hogy én az ily embereknek se-
nemii feltételek alatt sem adok el árut.

Világhírű!!

Bauer Rudolf

Szőtküldési üzlete:

Innsbruckban (Tirol)

Rudolf ut 4. sz. a.

Ajánlja

Valódi Tiroli Lode

szövetet, urak és hölgyek figyelmébe. Ha v-
lokja i, esőköpenyei stb. teljesen vízmentesek
mint legszebb és legolcsóbb kiállításnak ismeretes
Arjegyzék és minták kíváncsra ingyen
és bérmentve.

Világhírű!

SARG -féle egészségileg megvizsgált

Számталanszor kipróbált

és orvosilag ajánlott, egyszersmind

Fogtisztító és fentartó szer

Mindenütt kapható.

138 13-4

Védjegy.

Védjegy.

Aranyérmekkel kitüntetve.

Első cs. és kir. kizár. szabadalm.

Aranyérmekkel kitüntetve.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Wien, III. Haupstrasse 120. sz, saját házában.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai raktárak, vasut-, ipar-, bánya- és hámortársulatok, építkezési vállalatok,
VALLALKOZÓK és ÉPÍTŐMESTEREK, valamint gyártulajdonosok szállítója. — Ezen homlokzattfestékek, melyek mészen oldhatók, száraz po-
ritott állapotban, 40 különféle színmintában, kilónként 16 krtól feljebb szállíttatnak és a festékszínnek tisztaságát illetőleg teljesen hasonló az olaj-
mázoláshoz. — Mintalapok és használati utasítások ingyen és bérmentve küldetnek.

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. nyomd. Gyulafehérvárt.